
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۷۸۲

سورج

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۷۸۲، «سرح» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «سرح» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «سرح» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۷۸۲
ریشه	سرح
تعداد تکرار	۷
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۶۱

فهرست مشتقات

۱. أُسْرَحَنَّ (۱) ۲. نَسْرَحُونَ (۱) ۳. نَسْرِيحٌ (۱) ۴. سَرَاحاً (۲) ۵. سَرَّحُوهُنَّ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۱)	۱۲. جمل (۵)	۲۶. رود (۲)	۳۸. علو (۲)	۵۰. مسس (۲)
۲. اجل (۱)	۱۴. جناح (۱)	۲۷. زوج (۲)	۳۹. فدى (۱)	۵۱. مسك (۳)
۳. اخذ (۲)	۱۵. جنح (۱)	۲۸. زين (۲)	۴۰. فعل (۱)	۵۲. نبو (۲)
۴. الله (۸)	۱۶. حدد (۴)	۲۹. سرح (۴)	۴۱. قبل (۲)	۵۳. نزل (۱)
۵. اله (۸)	۱۷. حسن (۱)	۳۰. شىء (۲)	۴۲. قول (۲)	۵۴. نسو (۱)
۶. امن (۴)	۱۸. حكم (۱)	۳۱. ضرر (۱)	۴۳. قوم (۲)	۵۵. نعم (۱)
۷. انن (۱)	۱۹. حلل (۱)	۳۲. طلق (۴)	۴۴. كتب (۱)	۵۶. نفس (۱)
۸. اول (۱)	۲۰. حين (۲)	۳۳. ظلم (۲)	۴۵. كلل (۱)	۵۷. نكح (۲)
۹. اوى (۱)	۲۱. حيي (۲)	۳۴. عدد (۴)	۴۶. كن (۴)	۵۸. هزء (۱)
۱۰. ائى (۱)	۲۲. خوف (۲)	۳۵. عدو (۳)	۴۷. كون (۲)	۵۹. وعظ (۱)
۱۱. ابي (۵)	۲۳. دنو (۲)	۳۶. عرف (۳)	۴۸. متع (۴)	۶۰. وقى (۱)
۱۲. بلغ (۱)	۲۴. ذكر (۱)	۳۷. علم (۲)	۴۹. مرر (۱)	۶۱. وله (۸)
	۲۵. روح (۱)			

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۲۹} الظَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَاِمْسَاكِ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرِيعُ بِاِحْسَانٍ وَلَا يَجِلْ لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّا اَنْتُمْ مَوْهُنٌ شَيْئًا اِلَّا اَنْ يَخَافَا اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهٖ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ
۲. {البقرة - ۲۳۱} {وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَابْلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۳. {النحل - ۶} وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَوْنَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ
۴. {الأحزاب - ۲۸} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأُزَاجِكُمْ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعَنَّ وَأَسْرَحَنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا
۵. {الأحزاب - ۲۸} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأُزَاجِكُمْ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعَنَّ وَأَسْرَحَنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا
۶. {الأحزاب - ۴۹} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا
۷. {الأحزاب - ۴۹} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا